

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 631.312.3

**КЛАСИФІКАЦІЯ РОБОЧИХ ОРГАНІВ ДЛЯ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ
ГРУНТУ****Грушецький С.М.**, к. т. н., доцент**Замойський С.М.**, к. т. н., доцент**Гордій Д.А.**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
ЗВО "Подільський державний університет"*E-mail: g.sergiy.1969@gmail.com*

Постановка проблеми. Збереження і підвищення родючості ґрунтів одна з головних задач сільськогосподарського виробництва. Основний обробіток ґрунту в сучасному землеробстві не відповідає умовам енергозбереження та в зв'язку з цим його замінюють іншими видами обробітку ґрунту - дискуванням, культивацією та ін.

В результаті не відбувається розпушування ґрунту на всю глибину орного горизонту і спостерігається переущільнення нижніх шарів ґрунту, що порушує повітряно-водний режим кореневого шару культурних рослин. Також погіршуються умови життєдіяльності ґрунтоутворних мікроорганізмів, відбувається зниження родючості ґрунту, зростає засміченість і, як наслідок, зменшується врожайність сільськогосподарських культур.

У зв'язку з цим заміна оранки на інші види обробітку є необґрунтованою з позиції агротехніки, що визначає необхідність забезпечення умов енергозбереження її виконання. Перспективним напрямом вирішення даного завдання є виконання основного обробітку ґрунту, при якому забезпечується закладення рослинних решток з оборотом і розпушуванням верхнього оброблюваного шару ґрунту і розпушування без виносу на поверхню нижнього орного шару, для реалізації якого пропонується застосування комбінованого робочого органу плуга. Даний вид обробітку має перевагу оранки і одночасно відповідає умовам енергозбереження.

У зв'язку з цим дослідження, що спрямовані на зниження енерговитрат основного обробітку ґрунту і зокрема, використанням комбінованого робочого органу плуга, що складається з лемішно-полицевої поверхні і розрихлювача та кріпляться на одній стійці, є актуальними і практично значущими для України.

Метою цієї роботи є зниження енерговитрат основного обробітку ґрунту використанням комбінованого робочого органу плуга.

Виклад основного матеріалу. Якщо ж розглядати, основний обробіток з точки зору агрономічного аспекту, то його також раціональніше виконувати, поєднуючи полицевий і безполицевий способи обробітку, в подальшому визначаючи його як пошарову технологію [1]. За такою технологією родючий верхній орний шар повинен обертатися і кришитися, а нижній розпушуватися без виносу на поверхню.

Такий обробіток дозволяє зберегти переваги як полицевої оранки (знищення бур'янів, закладення добрив і поживних решток і т.д.), так і

безполицевої (поліпшення структури ґрунту, боротьба з водною ерозією), а також забезпечує кращу газо-водопроникність ґрунту.

Основний обробіток ґрунту найбільш енергоємна операція в сучасній системі землеробства, але саме якісне і своєчасне її виконання безпосередньо визначає формування майбутнього врожаю.

Сучасні способи обробітку ґрунту дуже різноманітні і варіюють від полицевої оранки до прямого посіву в необроблений ґрунт. Для обробітку ґрунтів в умовах зони лісостепу, що мають свої особливості, найбільш важливим є не тільки боротьба з бур'янами, шкідниками і хворобами, надання ґрунту певного фізико-механічного складу.

Аналіз фізичної сутності явищ, що відбуваються в процесі основного обробітку ґрунту, вивчення взаємозв'язку між робочим органом і оброблюваним ґрунтом дозволяють підійти до оптимальної схеми обробітку і створення робочого органу, який забезпечує одночасно агротехнічні вимоги і зниження енергетичних витрат.

Аналізом конструкцій робочих органів для основного обробітку ґрунту, в тій чи іншій мірі, займалися багато дослідників В.П. Горячкин, [1] В.М. Бойко, [2] Н.І. Кленін, [3] П.М. Василенко, [4] А.А. та багато інших, вказуючи їхні переваги й недоліки. Однак за останні роки кількість робочих органів стала настільки різноманітною, що немає їх чіткої класифікації, а це в свою чергу породжує плутанину в їх теоретичному і розрахунковому обґрунтуванні.

З тої їх великої кількості розглянемо основні, які отримали найбільше поширення як у вітчизняному, так і в зарубіжному виробництві (рис. 1).

Висновки.

З класифікаційної схеми випливає, що запропонований нами робочий орган виконує найбільшу кількість операцій (з основних), які покладені на даний вид обробітку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Машини для обробітку ґрунту та внесення добрив. Навчальний посібник для студентів агротехнічних спеціальностей / В. М. Сало та ін. Харків : Мачулін, 2016. 244 с.

2. Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва : підруч. У 2 т. Т. 1 / А. В. Рудь та ін. Київ : Агроосвіта, 2012. 584 с.

3. Основи механізації сільськогосподарського виробництва : навч. посіб. / І.І. Ріпка та ін. Львів : ЛНАУ, 2013. 224 с.

4. Hrushetskyi S., Yaropud V., Kupchuk I., Semenyshena R. The heap parts movement on the share-board surface of the potato. *Harvesting machine bulletin of the Transilvania university of Braşov series II : forestry wood Industry agricultural food engineering*. Transilvania, 2021. S. 127-140. Vol. 14(63) №. 1.

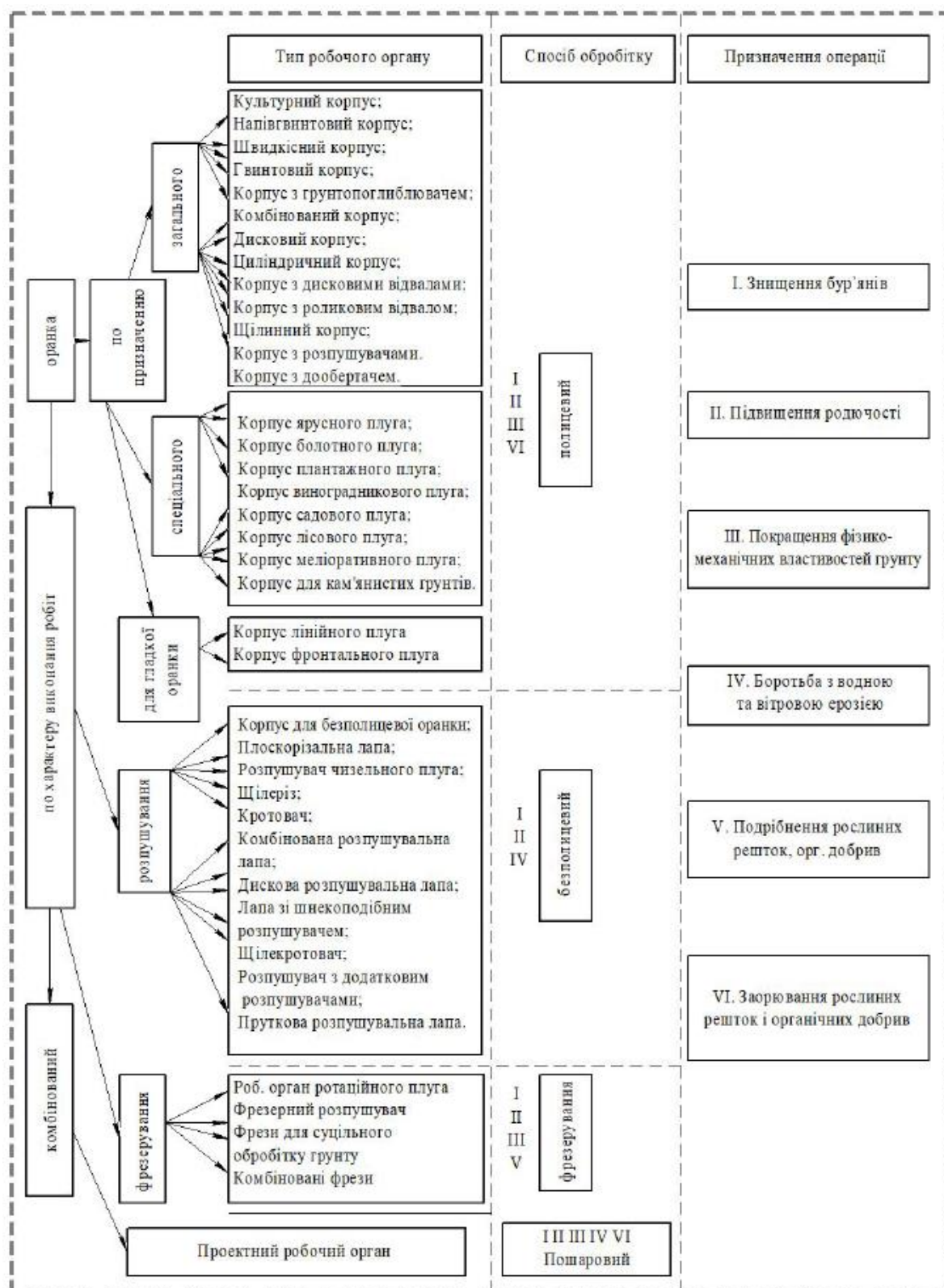

Рис. 1. Класифікація робочих органів для основного обробітку ґрунту